

PROGRAMUL DE COOPERARE ELVEȚIANO-ROMÂN
SWISS-ROMANIAN COOPERATION PROGRAMME

PROIECT CO-FINANȚAT PRINTR-UN GRANT DIN PARTEA ELVEȚIEI PRIN INTERMEDIUL CONTRIBUȚIEI ELVEȚIENE PENTRU UNIUNEA EUROPEANĂ EXTINSĂ

Context

La data de 7 Septembrie 2010, a fost semnat Acordul cadru dintre Consiliul Federal Elvețian și Guvernul României, referitor la implementarea Programului de cooperare româno-elvețian pentru a reduce disparitățile economice și sociale în cadrul Uniunii Europene extinse, aprobat prin H.G. nr. 1065/20.10.2010, publicat în M.O. al României nr.741/05.11.2010.

În conformitate cu prevederile acestui acord, în domeniul învățământului preuniversitar se implementează Proiectul "Job Orientation - training in businesses and schools" (JOBS), care are ca **obiectiv** promovarea instruirii privind orientarea profesională, în ultimii doi ani de gimnaziu și în primii doi ani ai învățământului profesional și tehnic, în sistemul de învățământ din România.

JOBS- *Orientare profesională - Instruire în întreprinderi și școli* este un proiect dezvoltat în cadrul proiectului co-finanțat de Elveția prin care România, ca nou stat membru al Uniunii Europene, este sprijinită, prin intermediul contribuției elvețiene pentru Uniunea Europeană extinsă. Proiectul este finanțat de Fondul Loteriei elvețiene, de Consiliul Federal Elvețian și Guvernul României și a fost dezvoltat de Centrul pentru proiecte internaționale în domeniul educației (IPE) al Universității Pedagogice Zurich, Ministerul Educației și Cercetării Științifice (MECS) și Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT).

Proiectul este implementat în România în parteneriat cu Universitatea din București.

Acest proiect este strâns legat de nevoile României, ca țară în tranziție, a cărei economie este în creștere. România are nevoie, în viitor, de muncitori cu înaltă calificare și de profesioniști instruiți care să contribuie la dezvoltarea continuă a țării către piața europeană. De aceea, proiectele în domeniul educației trebuie să fie strâns conectate cu nevoile actuale și de perspectivă ale întreprinderilor și, în general, cu cele de pe piața muncii. Principalii actori și beneficiari implicați în educația și formarea profesională, elevi, profesori și întreprinderi, trebuie să fie pregătiți pentru a face față acestei provocări. Dezvoltarea competențelor transversale și a abilităților legate de pregătirea pentru viață și pentru cariera profesională sunt elemente cheie pentru a face față noilor provocări din România. **Elementul inovativ specific** al acestui proiect îl reprezintă integrarea cerințelor venite dinspre piața muncii în curriculumul învățământului obligatoriu, precum și îmbunătățirea consilierii și orientării profesionale a elevilor, pentru

alegerea traseului de pregătire profesională și/ sau academică.

Această abordare asigură un contact personal, direct, al tuturor elevilor cu piața reală a muncii și permite ca aceștia să fie informați, să poată învăța și dobândi abilitățile necesare pentru viață. Pregătirea elevilor pentru activitățile profesionale trebuie să înceapă înainte de momentul alegerii profesiei. De aceea, ultimii doi ani ai învățământului gimnazial și primii ani ai învățământului profesional și tehnic trebuie să contribuie decisiv la orientarea profesională. Elevii vor fi pregătiți pentru alegerea traseului de pregătire, primind totodată informații generale despre oportunitățile profesionale și dobândind abilitățile necesare în cazul în care vor decide să-și continue studiile. Proiectul JOBS respectă aceste două aspecte: formare specifică pentru competențe concrete și formare generală pentru abilități necesare în viață.

Totodată, proiectul este în concordanță și sprijină politica Ministerului Educației și Cercetării Științifice, de promovare și susținere a accesului tinerilor către învățământul profesional și de dezvoltare a relațiilor parteneriale între instituțiile de învățământ și operatorii economici.

DESCRIEREA PROGRAMULUI JOBS

Ce este programul JOBS și cum funcționează?

JOBS este un program care pregătește elevii din ultimii ani de învățământ secundar inferior și primii ani de învățământ profesional și tehnic, pentru alegerea viitoarei profesii sau orientarea către studii universitare. În cadrul acestui program, echipa JOBS, formată din 3 profesori de la discipline/module diferite, care predau la aceeași clasă, vor conlucra și vor îndruma elevii de la clasa respectivă, în vederea alegerii corecte a parcursului de învățare ulterior, prin introducerea elementelor specifice **învățării bazate pe sarcini de lucru**. Programul se desfășoară pe parcursul unui an școlar și permite parcurgerea unui număr de 7 teme. Fiecare temă este structurată astfel încât să acopere 3 ore pe săptămână (alocate din programul școlar săptămânal al elevilor) și are o durată de cca. 4 săptămâni. Prin utilizarea unor conținuturi educaționale adecvate elevii vor învăța mai multe despre propriile capacități (abilități de viață), vor face cercetări pe tema oportunităților de muncă, vor analiza condițiile economice, vor intra în contact cu angajații din întreprinderile, companiile sau instituțiile publice care oferă locuri de muncă în regiunea lor, iar la finalul cursurilor își vor prezenta rezultatele muncii în cadrul unei Expoziții JOBS.

Pentru gimnazii cele 3 cadre didactice vor coordona activitatea JOBS la o clasă de elevi (clasa a VII-a sau a VIII-a); echipa poate fi formată din: profesor de Orientare și consiliere, profesor diriginte, profesor de Educație tehnologică, profesor de Limbă și comunicare etc.

Pentru liceele tehnologice/ învățământul profesional cele 3 cadre didactice vor coordona activitatea JOBS la o clasă de elevi (clasa a IX-a sau a X-a); echipa poate fi formată din: profesor de Orientare și consiliere, Limbă și comunicare, profesor diriginte, Tehnologia informației și a comunicațiilor, sau profesor încadrat pentru un modul din pregătirea de specialitate.

Ce presupune aplicarea în practică a proiectului?

Cele 7 teme vor fi parcurse prin 7 Caiete JOBS și un Caiet de instrumente, ce vor fi distribuite elevilor. Acestea se află postate pe website-ul www.jobsproject.ro. Prin intermediul acestor teme se urmărește identificarea propriilor puncte forte (dar și a celor ce trebuie dezvoltate) de către elevii înșiși, dobândirea cunoștințelor despre piața muncii din regiunea în care se află școala, definirea domeniilor de interes pentru viitoarea lor profesie, în conformitate cu profilul competențelor lor, organizarea vizitei și explorarea unei întreprinderi locale, precum și prezentarea cunoștințelor acumulate în vizita în întreprindere.

Cea mai provocatoare activitate, atât pentru elevi cât și pentru profesori, este vizita în întreprindere. Profesorii au sarcina de a-i îndruma și susține pe elevi în pregătirea, realizarea și analizarea experienței acumulate în timpul vizitei. Îndrumarea se realizează prin intermediul sarcinilor de lucru descrise în Caietele JOBS.

Cum decurge procesul de învățare în cadrul JOBS?

Sarcinile de lucru din cadrul temelor vor fi integrate în activitățile de învățare de la orele pe care le predau cele 3 cadre didactice implicate în proiect, prin corelare cu temele din programele școlare aferente disciplinelor/ modulelor în care sunt integrate, fără a afecta parcurgerea în totalitate a programelor școlare pentru disciplinele/ modulele respective. Din această cauză este necesar ca planificarea calendaristică a parcurgerii programelor școlare de la respectivele discipline/ module și a conținutului celor 7 Caiete JOBS, să fie realizată de cele 3 cadre didactice implicate, în echipă.

Abordarea didactică în cadrul programului JOBS

În cadrul programului JOBS, elevii învață prin intermediul sarcinilor orientate pe proiecte. Învățarea bazată pe sarcină înseamnă că elevul lucrează pentru îndeplinirea sarcinii, nu profesorul. De aceea, Caietele JOBS sunt concepute astfel încât elevii să rezolve probleme care conduc către ceva util și plin de semnificație. În procesul rezolvării acestor sarcini, ei explorează mai multe căi de găsire a soluției și astfel dobândesc competențele necesare. De aceea, simplul fapt că lucrează singuri la o sarcină de lucru îi face pe elevi să învețe ceva.

Un element important al Programului JOBS îl constituie trecerea de la instruirea centrată pe profesor, la învățarea centrată pe elev. În învățarea bazată pe sarcină rolul cadrului didactic se schimbă. El este acela care asigură managementul timpului de învățare, se implică în îndrumarea elevilor numai în cazul în care unii dintre ei întâmpină dificultăți, promovează învățarea prin cooperare și învățarea diferențiată, oferă feedback elevilor (atât pentru rezolvarea cu succes a sarcinilor dar și atunci când rezultatele trebuie îmbunătățite), creează o atmosferă de încredere și respect în clasă și are în vedere, în permanență, raportarea la realitate.

Programul de formare continuă a cadrelor didactice în cadrul proiectului JOBS

În primul an de implementare în școală a proiectului, cele 3 cadre didactice vor aplica la clasă Caietele JOBS, vor participa la programul de formare continuă acreditat (Programul de formare a fost acreditat prin OMEN nr. 4363/30.07.2013 pentru un număr de 89 de ore, cu un număr de 25 de credite. Cele 89 de ore se desfășoară pe parcursul anului școlar, față în față și on-line).

În paralel cu parcurgerea programului de formare continuă, cadrele didactice implicate vor desfășura activități de învățare cu elevii, pe baza Caietelor JOBS și postarea pe platformă a rezultatele aplicării Caietelor JOBS la clasă (prin sarcini de lucru pe care le vor rezolva). În rezolvarea acestor sarcini cadrele didactice vor fi sprijinite de mentori care vor fi nominalizați în acest scop. Grupul de mentori este format din cadre didactice din sistemul de învățământ preuniversitar care au parcurs acest program de formare, au experiență în aplicarea elementelor specifice proiectului JOBS și au dobândit calitatea de formator (prin cursuri acreditate/ autorizate). În vederea înțelegerii conceptelor specifice Programului JOBS, mentorii vor îndruma cadrele didactice pentru aplicarea la clasă a temelor JOBS, vor oferi feedback formativ și vor evalua sarcinile rezolvate de către aceștia.

Procesul de evaluare se va realiza în conformitate cu metodologia aprobată de MECS pentru programele de formare continuă a cadrelor didactice.

În cadrul Programului JOBS este esențială colaborarea unității de învățământ cu toți factorii implicați în procesul de educație și formare, în principal cu mediul de afaceri, părinții elevilor și comunitatea. În cadrul acestui proces rolul elevilor este acela de PARTICIPANȚI ACTIVI la propria învățare. În această ipostază elevii sunt implicați în mod CONȘTIENT și CREATIV în propria învățare și vor decide, în cunoștință de cauză, asupra opțiunilor pe care le au în evoluția lor viitoare.

Ce rol are mediului de afaceri?

Fiecare elev vizitează întreprinderea pe care a selectat-o și a contactat-o individual sau, acolo unde a fost necesar, cu sprijinul cadrului didactic implicat în Programul JOBS. Întreprinderile/companiile care doresc să se implice activ în procesul de educație și formare a elevilor primesc materiale informative care evidențiază scopul și obiectivele formării prin Programul JOBS dar și sarcinile de lucru pe care elevii le au de realizat pe parcursul vizitei în întreprindere/companie. Pe parcursul celor 4 vizite, elevii vor pune întrebări, vor lua notițe, vor observa și, nu în ultimul rând, ne dorim să se implice efectiv în desfășurarea unor activități din întreprinderi, iar apoi să analizeze și să interpreteze propriile experiențe.

Ce rol au părinții?

Prin interesul manifestat față de ceea ce fac copiii lor în cadrul Programului JOBS, prin timpul pe care îl acordă pentru a discuta și a-i asculta pe parcursul diferitelor sarcini de lucru, părinții participă la alegerea corectă a parcursului de învățare, la descoperirea deprinderilor, competențelor și abilităților propriului copil, a domeniilor de interes pentru viitoarea lor profesie.

Ce rol au elevii?

Elevii sunt actorii principali ai acestui Program. De EI depind rezultatele și succesul programului JOBS. Prin sarcinile de lucru pe care le parcurg de-a lungul unui an școlar EI dobândesc cunoștințe, fără ca acestea să fie predate de către profesor, învață, scriu rapoarte, realizează interviuri, intră în contact cu oamenii, prezintă propriile rezultate. Pot alege să facă ceva simplu/ușor dar, în același timp, pot alege să facă diferența, luându-și viitorul în propriile mâini.

Care este utilitatea participării în proiectul JOBS și în Programul de formare continuă a cadrelor didactice?

În conformitate cu Legea educației naționale nr. 1/ 2011, cu modificările și completările ulterioare, cu politicile și strategiile MECS, curriculumul din învățământul preuniversitar va fi revizuit treptat pentru a deveni din ce în ce mai focalizat pe competențe și pe formarea elevilor, pentru a deveni participanți activi în procesul de educație.

Odată cu modificarea curriculumului cadrele didactice vor fi supuse provocării de a-și modifica metodele de predare-învățare (de la clasic la învățarea bazată pe sarcini), de a avea o abordare interdisciplinară, cross-curriculară, deoarece numai astfel vor putea asigura o mai bună orientare și consiliere a elevilor, indiferent de disciplina/ modulul pe care sunt încadrate și în final, o mai bună adaptare a elevilor la realitățile vieții economice și sociale.

Programul JOBS oferă cadrelor didactice posibilitatea unei formări care să răspundă acestor provocări și asigură acestora avantajul de a fi pregătiți pentru a aplica noul curriculum.